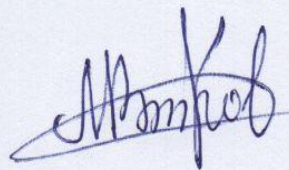

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО

**ПИТАННЯ ІНТЕРПРИТАЦІЇ ТА ВИКОНАННЯ ХОРОВОГО ТВОРУ,
ЯКИЙ МАЄ ПЕРШОДЖЕРЕЛО**

(СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ «ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»)

СПЕЦКУРС

Коваль Марії Валеріївни

здобувача ступеня доктора мистецтва

кафедри хорового диригування

Творчий керівник

заслужений діяч мистецтв України, професор

Радик Дмитро Васильович

Науковий консультант

кандидат мистецтвознавства, професор

Чижик Ірина Олексіївна

ПЛАН

Тема 1. Багатоголосні форми X-XIV ст. на основі монодичного першоджерела.

Тема 2. Першоджерело у поліфонічних формах XV-XVII століть: від цитування до трансформації.

Тема 3. Зразки творів на першоджерело в українській музиці XX — XXI ст.

Список використаної літератури та джерел

Тема 1. Багатоголосні форми X-XIV ст. на основі монодичного першоджерела.

1. Система модусів у середньовічній європейській монодії. Співвідношення понять «модус» і «глас».
2. Григоріанські мелодії як першоджерело для багатоголосних форм. Поняття *cantus prius factus*.
3. Органум як найдавніша описана форма багатоголосної церковної музики, на основі григоріанського хоралу, різновиди органуму.
4. Особливості *cantus prius factus* у клаузулі у контексті роботи з першоджерелом.
5. Мотет XIII ст., як подальший етап еволюції роботи з першоджерелом: особливості першоджерела та системи багатоголосся.
6. Засоби утворення та організації композиції мотету XIII ст. Поєднання світських і духовних мелодій у політекстовій структурі.
7. Ізоритмічний мотет доби Ars Nova: техніка оформлення першоджерела, поняття *talea* та *color*, їх функції у викладенні першоджерела.
8. Ізоритмія, ізомелія, ізоперіодика, панізоритмія в структурному упорядкуванні мотетів доби Ars Nova як первісні форми серійної техніки композиції.
9. «*Messe de Notre Dame*» Гійома де Машо як кульмінація розвитку європейської поліфонії доренесансного етапу: особливості роботи з першоджерелом.
10. Монодичний богослужбовий піснеспів як основа багатоголосся співацької традиції Києво-Печерської Лаври: поспівкова структура композиційно-драматургічної організації багатоголосного піснеспіву.

Тема 2. Першоджерело у поліфонічних формах XV-XVII століть: від цитування до трансформації.

1. Функції першоджерела та техніка його опрацювання у музичних творах доби Відродження; поняття *cantus firmus*.

2. Першоджерело та особливості його обробки в тенорових месгах нідерландської школи XV ст.
3. Жанр меси-пародії і особливості адаптації першоджерела з світської сфери. Меса «L'homme arme» Я. Окегема, як один з найвідоміших зразків жанру.
4. Жоскен Дебре і його меса-пародія «Malheur me bat».
5. Меса-парафраз та її специфічні особливості.
6. Особливості роботи з першоджерелом в духовній музиці доби Бароко: загальні тенденції.
7. Середньовічна німецька духовна пісня як першоджерело хоральних творів Й. С. Баха. Фуга на хорал у кантатах, мотетах, пасіонах.
8. Мелос партесної музики та його витоки.
9. Жанр партесного мотету і переосмислення першоджерела у його зразках (на матеріалі мотету «Приближається душі кінець»).
10. «Великий покайний канон» Д. Бортнянського в аспекті роботи з першоджерелом.

Тема 3. Зразки творів на першоджерело в українській музиці XX — XXI ст.

1. Першоджерело та особливості його втілення у композиторській практиці Я. Степового («Отче наш»), М. Вериківського («Із Великодньої Утрени»), П. Козицького («Світе тихий»).
2. Олександр Кошиць та його роль у поверненні давньої української монодії в музику XX століття.
3. Особливості роботи з монодичним першоджерелом у «Богородичних Догматах» Олександра Кошиця.
4. Микола Леонтович — «Достойно є» галицького розспіву з «Літургії», «Херувимська пісня» грецького розспіву.
5. Гармонізація Кирилом Стеценком старовинних Лаврських розспівів.
6. Порфірій Демуцький — церковні наспіви киево-черкаського регіону або Обіходу. Особливості роботи з джерелом і проблеми атрибуції.

7. «Осмогласний цикл Богородичних Догматів» Віктора Степура.
8. «Страсні антифони» Олександра Козаренка: жанрово-стильові особливості.
9. Перевтілення давніх мелодій у «Різдвяній літургії» Олександра Козаренка.
10. Вибрані монодичні піснеспіви у творчості Івана Небесного.

1. Антонович М. Дещо про українську церковну монодію та про назви «знаменний і київський розспів». *Musica Sacra*: зб статей. Ред.-упоряд. Ю. Ясіновський. Львів: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1997. С. 464- 465.
2. Антонович М. Кошиць Олександр Антонович, композитор церковної музики і диригент. Вінніпег: Popular Printers, 1975. 96 с.
3. Антонович М. *Musica sacra*: збірник статей з історії української церковної музики. Ред.-упоряд. Ю. Ясіновський. Львів: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1997. 261 с. (Історія української музики; Вип. 1 : Дослідження).
4. Антонович М. Партесна музика в українських церквах доби Козаччини. *Musica sacra: збірник статей з історії української церковної музики*. Львів: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1997. С. 144-164.
5. Батовська О. М. Сучасне академічне хорове мистецтво а capella як систематичний музично-виконавський феномен. Дис. ... доктора мистецтвознавства. 17.00.03. Одеса: ОНМА ім. А.В.Нежданової, 2019. 519 с.
6. Бенч-Шокало О. Український хоровий спів: актуалізація звичаєвої традиції: навч. посіб. Київ: Український Світ, 2002. 440 с.
7. Білявський Є. Г. Засвоєння сучасної музичної мови в хорі. Київ : Музична Україна, 1984. 40 с.
8. Бондар Є. М. Сучасна хорова творчість: інтонаційно-експресивний вимір. Одеса: Астропринт, 2018. 193 с.
9. Болгарський Д. А. Києво-Печерський розспів як церковно-співочий феномен української культури. Дис. на здобуття наук. ступеня кандидата мистецтвознавства. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2002. 236 с.
10. Боровик М. Давньоруський церковний спів. Історія української музики: в 6 т. Т. 1. Київ: Наукова думка, 1989. С. 148 – 171.

11. Верхняяцкая Н. Распев Киево-Печерской лавры: устная и письменная традиции и их взаимодействие в XIX-XX веках. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 24. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2003. С. 108 – 117.
12. Герасимова-Персидська Н. О. Изоритмічні мотети Гійома де Машо і їх «готична» концепція форми. *Київське музикознавство*. Вип. 6. Київ: КВДМУ ім. Р. Глієра, 2001. С. 5-23.
13. Герасимова-Персидська Н. О. М. І. Вериківський. Нарис про життя і творчість. Київ: Держ.вид-во образотворчого мистецтва і музичної літератури, 1959. 96 с.
14. Герасимова-Персидская Н. А. Месса Нотр Дам Гийома де Машо: «Сумма музыки» Средневековья и прорыв в Новое искусство. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. Вип. 41. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. С. 5-18.
15. Герасимова-Персидська Н. О. Монодія як символ сарального. Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського: Православна монодія: її богословська, літургична та естетична сутність. Вип. 15. Київ: НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2001. С. 13-20.
16. Герасимова-Персидская Н. Музыка. Время. Пространство / ред. И. Тукова. Киев : Дух і літера. 408 с.
17. Герасимова-Персидська Н. О. Народні витоки партесного концерту. *Musica Antiqua*. Vol. 3. Bydgoszcz, 1972. С. 769-795.
18. Герасимова-Персидська Н.О. От «рес факта» к «опусу»: процес и структура. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Музичний твір як творчий процес*. Вип. 21. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2002. С. 3-10.
19. Герасимова-Персидська Н. О. Трансформація монодичних принципів у покайному мотеті «Приближается душе конец». *Київське музикознавство*. Вип. 1. Київ: КВДМУ ім. Р. Глієра. 1998. С. 5-13.
20. Герасимова-Персидська Н. О. Характерні риси багатоголосся партесних концертів XVII-XVIII ст. *Musica Antiqua*. Vol. 2. Bydgoszcz, 1969. С. 369-401.

21. Герасимова-Персидська Н. Хоровий концерт на Україні в XVII–XVIII ст. Київ: Музична Україна, 1978. 182 с.
22. Головащенко М. Феномен Олександра Кошиця. Київ: Музична Україна, 2007. 588 с.
23. Даньшина Н. Специфіка виконання ренесансної вокальної музики в умовах вітчизняної хорової практики : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 Муз. мистецтво / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2013. 299 с.
24. Дилецький М. Хорові твори. Упорядкування, редакція, вступна стаття та коментарі Н. О. Герасимової-Персидської. Київ: Вид-во «Музична Україна», 1981. 256 с.
25. Духовна музика українських композиторів 20-х років ХХ ст. Упоряд. і ред. М. Юрченко. Київ: Видавництво ім. Олени Теліги: Український фонд духовної музики, 2004. 224 с.
26. Заболотна Н. В. З історії Києво-Печерського наспіву. З історії української музичної культури : зб. наук. праць. Київ, 1991. С. 75 – 85.
27. Заверуха О. Л. Сучасне хорове письмо: генеза та функціонування (на матеріалі творчості українських композиторів кінця ХХ – початку ХХІ століть). Дис ... кандидата мистецтвознавства. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Харків: ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2014. 300 с.
28. Засадна О. Літургія Порфирія Демущького (1922): стилістика в контексті ідеї загальнонародного співу в церкві. *Студії мистецтвознавчі*. 2013. Число 3-4. С. 44-50.
29. Калущька Н. Б., Пархоменко Л. О. Олександр Кошиць: мистецька діяльність у контексті музики ХХ сторіччя. Київ: Фенікс, 2012. 416 с.
30. Катрич О. Т. Індивідуальний стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти). Дис. канд. мистецт. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ: НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2000. 161 с.
31. Качмар М. І. Сучасний науково-аналітичний інструментарій у дослідженнях піснеспівів сакральної монодії. *Καλοφωνία*: Збірник статей з історії церковної монодії та гимнографії. Ч. 7. Львів: Видавництво УКУ, 2014. С. 133–145.

32. Кириленко Я. Теоретичні та практичні засади диригентської підготовки: навч. посіб. Київ: Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2020. 108 с.
33. Козаренко О. Деякі тенденції розвитку національної музичної мови у першій третині ХХ-го століття. Українське музикознавство : зб. наук. праць. Вип. 28. Київ: Муз. Україна, 1998. : Музична україністика в контексті світової культури. С. 144–154.
34. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. Львів : Наукове товариство ім. Т. Шевченка, 2000. 284 с.
35. Коменда О. І. Музика мови і мовлення в концепції українського національного мово-стилю Олександра Козаренка. Яровиця: Волинський обласний науково-методичний центр культури. Луцьк, 2014. №1–2 (3–4). С. 133-139.
36. Корній Л. Історія української музики: підруч. для вищ. муз. навч. закл. Ч. 1: Від найдавніших часів до ХVІІІ ст. Київ; Харків : Вид-во М. П. Коць; Нью-Йорк, 1998. 402 с.
37. Корній Л., Сюта Б. Історія української музичної культури : погляд крізь віки. Київ : Музична Україна, 2014. 591 с.
38. Кошиць О. Спогади Олександра Кошиця. Ч. 1. Вінніпег: Новий шлях, 1947. 656 с.
39. Кузьмінський І. Доба становлення партесного багатоголосся. *Мистецтвознавчі записки*: зб. наук. пр. Вип. 23. Київ: Міленіум, 2013. С. 10–22.
40. Кузьмінській І. Витоки, музична теорія та виконавська практика партесного багатоголосся. Дис. ... канд. мистецтвознавства. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ: НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2014. 171 с.
41. Мануляк О. Літургійна творчість сучасних львівських композиторів: пріоритети жанру, трансформація традиції. *Науковий вісник Національної музичної академії України ім.П.І.Чайковського: Жанр як категорія музичної творчості*. Вип. 81. Київ: НМАУ ім.П. І. Чайковського, 2009. С. 124—133.
42. Мануляк О. Основні тенденції розвитку сучасної української духовної музики та творчість львівських композиторів в їх контексті. *Наукові*

- збірки *Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка: Музикознавчі студії*. Вип. 16. Львів: Сполом, 2007. С. 116-125.
43. Мануляк О. Специфіка розвитку жанру літургії у творчості сучасних львівських композиторів (на прикладі «Архиерейської Божественної Літургії» О. Козаренка та В. Камінського). *Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка: Музикознавчі студії*. Вип. 18. Львів: Сполом, 2008. С. 64 — 73.
44. Маценко П. Конспект історії української церковної музики. Вінніпег: Видання Колегії Св. Андрея, 1973. 103 с.
45. Маценко П. Нариси до історії української церковної музики. Вінніпег: Видання М.Т.Б. Роблін, 1968. 151 с.
46. Маценко П. Склад та технічна будова мелодій Київського розспіву в Почаївському ірмологієві, вид. 1775 року. Збірник на пошану 90-ліття народж. Торонто, 1992. С. 127 – 238.
47. Ольховський А. Нарис історії української музики. Наук. ред., вступ. ст., комент. Л. Корній. Київ: Музична Україна, 2003. 512 с.
48. Савон Д. І. Вокально-виконавські принципи музики бароко на прикладі мотетів Й. С. Баха. Наукове обґрунтування творчого мистецького проекту. 025 «Музичне мистецтво». Київ: НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2021. 139 с.
49. Партесні концерти XVII-XVIII ст. з київської колекції. Упорядк., розшифр., звед в парт., наук, ред., вст. ст. та ком. Н. О. Герасимової-Персидської. Київ: Музична Україна, 2006. 340 с.
50. Пархоменко Л. О. Феномен Олександра Кошиця. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. Вип. 57. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2007. С. 8 — 18.
51. Прилепа О. П. Поспівка як чинник самобутності вітчизняних гласових молитвоспівів. *Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського*. Вип. 61. Кн. 3. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2007. С. 50 — 57.
52. Прилепа О. П. Історично усталені форми поспівок у Києво-Печерській традиції. *Науковий вісник Національної музичної академії України*

ім. П. І. Чайковського. Вип. 78. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2008. С. 161 — 171.

53. Прилепа О. П. Функції музичного тексту у втіленні канонічного змісту Богородичних піснеспівів у традиції богослужбового співу Києво-Печерської Лаври (за джерелами кінця XVI – поч XIX ст.). Дис. на <...> кандидата мистецтвознавства. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ : ІМФЕ ім. М. Рильського, 2011. 218 с.
54. Приходько О. В. Хорова музика а *carrella* другої половини ХХ — початку ХХІ ст.: теоретичне осмислення і виконавські підходи. Дис. ... канд. мистецтвознавства. 17.00.03 «Музичне мистецтво» Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2017. 255 с.
55. Путятицька О. Композиційні особливості жанру Догматиків болгарського та українського церковних наспівів XVII ст. (порівняльне дослідження). *Студії мистецтвознавчі: Театр. Музика. Кіно*. Ч. 4 (16). Київ: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2006. С. 16–23
56. Пучко Ю. Особливості професійних якостей диригента-хормейстера: мислення, емоції, воля. *Мистецтвознавчі записки*: зб. наук. праць. Вип. 7. Київ: Міленіум, 2005. С. 60 — 66.
57. Пучко Ю. Сучасна хорова музика: до питання інтерпретації. *Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство*. Вип. 23. Київ: КІМ ім. Р.Глієра, 2007. С. 184 — 192.
58. Пучко-Колесник Ю. В. Діяльність диригента-хормейстера як соціокультурний феномен. Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата мистецтвознавства. 17.00.01 «Теорія та історія культури». Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2009. 20 с.
59. Пясковський І. Поліфонія в українській музиці : навч. посібник. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2012. 272 с.
60. Ржевська М. Ю. Музика Наддніпрянської України першої третини ХХ століття у взаємодії та перетвореннях соціокультурних дискурсів. Дис. ... д - ра мистецтвознавства. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ, 2005. 461 с.

61. Савон Д. Мотет «Jesu, meine Freude» Йоганна Себастьяна Баха: порівняльний аналіз редакцій нотного тексту. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського: зб. наук. праць. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2021. С. 167–181.
62. Тесля Т. М. Музично-поетичний вимір піснеспівів вечірні (на матеріалі українських ірмологіонів XVI-XVIII ст.). Дисс. ... канд. мистецтвознавства. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2016. 278 с.
63. Ткач Ю. Індивідуальний виконавський стиль диригента-хормейстера: теоретичний та практичний аспект (на прикладі національної заслуженої академічної капелі України «Думка») : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2012. 20 с.
64. Ткаченко А. І. Українська сакральна монодія в сучасній композиторській творчості. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Спеціальність 17.00.03. Музичне мистецтво. Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2012. 266 с.
65. Торба О. Українська хорова музика в контексті сучасних тенденцій функціонування національної музичної культури. *Україна на порозі третього тисячоліття: духовність і художньо-естетична культура*. Т.14. Київ, 1999. С.456–463.
66. Українська музична енциклопедія [авт.- упоряд. М. Гордійчук, М. Загайкевич, Л. Корній, А. Муха, Л. Пархоменко, Г. Степанченко, Б. Сюта, А Терещенко, О. Немкович, Б. Фільц, А. Калениченко, В. Кузик, І. Сікора, Н. Семененко, Н. Костюк, Ол. Шевчук, О. Кушнірук]. Київ : Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, 2006 – 2011. Т. 1. 680 с.
67. Українська музична енциклопедія [авт.- упоряд. М. Гордійчук, М. Загайкевич, Л. Корній, А. Муха, Л. Пархоменко, Г. Степанченко, Б. Сюта, А Терещенко, О. Немкович, Б. Фільц, А. Калениченко, В. Кузик, І. Сікора, Н. Семененко, Н. Костюк, Ол. Шевчук, О. Кушнірук]. Київ : Інститут

- мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, 2006 – 2011. Т. 2. 664 с.
68. Українська музична енциклопедія [авт.- упоряд. М. Гордійчук, М. Загайкевич, Л. Корній, А. Муха, Л. Пархоменко, Г. Степанченко, Б. Сюта, А Терещенко, О. Немкович, Б. Фільц, А. Калениченко, В. Кузик, І. Сікора, Н. Семененко, Н. Костюк, Ол. Шевчук, О. Кушнірук]. Київ : Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, 2006 – 2011. Т. 3. 627 с.
69. Українські партесні мотети початку XVIII століття з югославських збірань. Ред.-упоряд. Н. Герасимова-Персидська. Київ: Музична Україна, 1991. 454 с.
70. Хомінський Й. Історія гармонії і контрапункту. Т. 1. Пер. з польської Л. Грабовського. Київ: Музична Україна, 1975. 576 с.
71. Цалай-Якименко О. Духовні співи давньої України: Антологія Олександра Цалай-Якименко. Київ: Музична Україна, 2000. 215 с.
72. Чижик І. О. Мелодичний аспект поспівкового комплексу Осмогласся у ното-лінійному Октоїху. *Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського*. Вип. 41. Кн. 2. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. С. 80 — 86.
73. Чижик І. О. Символіка простору в піснеспівах знаменного розспіву. *Мистецтвознавство України: зб. наукових праць*. Вип. 1. Київ: Академія мистецтв України, 2000. С. 158 – 164.
74. Шамаєва К. Из истории церковного пения в Киево-Печерской Лавре. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. Вип. 61. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2007. С. 88-110.
75. Шевчук О. Ю. До питання про самобутність київського розспіву (за матеріалами нотних рукописів кінця XVI — XVIII ст.). *Українська музична культура сучасності у міжнаціональних зв'язках*. Київ: КДК ім. П. І. Чайковського, 1989. С. 16 — 45.
76. Шевчук О. Ю. Структурні ознаки системи осмогласся. *Студії мистецтвознавчі*. № 4. Київ: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2003. С. 36 — 48.

77. Шип С. Музична форма від звуку до стилю: навч. посібник. Київ: Заповіт, 1998. 368 с.
78. Шуміліна О. А. Сильова динаміка української духовної музики XVII – XVIII ст. (за матеріалами рукописних колекцій). Дис. на здобуття наук. ступеня кандидата мистецтвознавства. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2013. 407 с.
79. Ясіновський Ю. Українське Барокко та європейський контекст. *Українська гімнографія в європейському контексті*. Київ: Наукова Думка, 1991. С. 219–224.
80. Ambros A. W. *Geschichte der Musik*. Breslau: F. E. C. Leuckart, 1862. 576 p.
81. Aubry P. *Cent motets du XIIIe siècle publiés d'après le manuscrit Ed. IV. 6 de Bamberg par Pierre Aubry. I. Reproduction phototypique du manuscrit original*. Paris: A. Rouart, Lerolle et Co., Paul Geuthner, 1908. 600 p.
82. Bradshaw P. *The Search for the Origins of Christian Worship: Sources and Methods for the Study of Early Liturgy*. Oxford 1992. 217 p.
83. Buelow G. J. *A History of Baroque Music*. Bloomington: Indiana University Press, 2004. 701 p.
84. Bukofzer M. *Music in the Baroque Era, from Monteverdi to Bach*. New York: Norton and Company INC, 1947. 489 p.
85. Crocker R. *Discant, Counterpoint, and Harmony. Journal of the American Musicological Society*, Vol. 15, No. 1. (Spring, 1962), pp. 1-21
86. Eitner R. *MfM Beilage Eitner Das deutsche Lied des 15. und 16. Jahrhunderts*. Berlin: Leo Lipemannssohn, 1876. 192 p.
87. Handschin J. *Studien zur musik geschichte*. Vienne: Universal Edition A.G. 1930.
88. Herasymova-Persydska N. O. *Polyphony in the Ukrainian Music of the XVII st. Musica Antiqua*. Vol. 9 Bydgoszcz, 1991. pp. 405-421.
89. Hofmann K. *Johann Sebastian Bach. Die Motetten*. Kassel: Bärenreiter, 2003. 263 s
90. Leichtentritt H. *Geschichte der Motette*. Leipzig: Breitkopf & Härtel, 1908. 453 p.

91. Luetge W. Bachs Motette «Jesu, meine Freude». Musik und Kirche. Kassel: Bärenreiter, 1932. № 4. S. 97–113.
92. Marshall R. L. The Music of Johann Sebastian Bach: The Sources, the Style, the Significance. New York: Schirmer books, 1989. 375 p.
93. Palisca C. V. Baroque. *Grove Music Online*. URL: <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/display/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-0000002097> (Accessed on: 1st June, 2024)
94. Parrott A. The Essential Bach Choir. Woodbridge: The Boydell Press, 2000. 223 p.
95. Powers, Harold S. and others. Mode. *Grove Music Online*. URL: <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/display/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-0000043718> (Accessed on: 1st June, 2024)
96. Schweitzer A. J. S. Bach Volume 1. English translate by Ernest Newman. New York: The Macmillan company, 1905. 453 p.
97. Sparks E. Cantus firmus in mass and motet, 1420-1520. Berkeley: University of California Press, 1963. 504 p.
98. Spitta Ph. Johann Sebastian Bach. Leipzig : Breitkopf und Härtel, 1873. Vol. 1. 856 p.
99. Spitta Ph. Johann Sebastian Bach. Leipzig: Breitkopf und Härtel, 1880. Vol. 2. 1014 p.
100. Taruskin R. The Oxford History of Western Music. College Edition. Oxford University Press; College ed edition (January 25, 2012). 1248 p.
101. The New Grove Dictionary of Music and Musicians. Second edition. Vol 1-29. Ed. by S. Stanley. London: Macmillan, 2001.
102. Walther J. G. Musicalisches Lexicon. Leipzig: Berndhard Christopf Breitkopf, 1732. 659 p.